

Vlaggenprotocol

Algemene vlaginstructie voor het uitsteken van de Nederlandse vlag

Wanneer mag ik de vlag uitsteken en wanneer niet?

De minister-president heeft op 22 december 1980 een vlaginstructie vastgesteld voor het uitsteken van de vlag vanaf rijksgebouwen. Voor lokale overheden geldt deze vlaginstructie ook. Voor particulieren en private instellingen bestaat een dergelijke instructie niet, maar desgevraagd wordt hen geadviseerd deze vlaginstructie te volgen.

De Nederlandse vlag

De Nederlandse vlag is het symbool van de eenheid en de onafhankelijkheid van het Koninkrijk der Nederlanden. De vlag behoort overal waar zij op het Nederlands grondgebied wordt ontplooid, de ereplaats te hebben. Bij de Nederlandse vlag gaat het om traditie, wellevendheid en etiquette. Met symbolen van de Staat ga je eerbiedig, fatsoenlijk en netjes om.

De kleuren van de Nederlandse vlag zijn helder vermiljoen (rood), helder wit en kobalt blauw. Een vlag moet schoon zijn en er behoort geen versiering of andere toevoeging te worden aangebracht. Het is niet toegestaan de nationale driekleur te gebruiken voor commerciële doeleinden of te bedrukken met (reclame) teksten. Wel mag vlaggedoek voor versiering - bijvoorbeeld in de vorm van draperieën - worden gebruikt.

Een verkleurde of versleten vlag steekt men niet uit. Over de afmetingen van de vlag zijn geen voorschriften opgesteld, maar in het algemeen dient de verhouding 3:2 (lengte:breedte) te zijn.

Uitgebreid of beperkt vlaggen

In Nederland wordt voor het gebruik van de Koninkrijks-, respectievelijk de Nederlandse vlag onderscheid gemaakt tussen uitgebreid vlaggen en beperkt vlaggen. Bij uitgebreid vlaggen, ook wel bekend als UV, wordt de vlag uitgestoken op alle rijksgebouwen. Dit zijn bijvoorbeeld ministeries, scholen, postkantoren, gemeentehuizen etc. Bij beperkt vlaggen wordt alleen de vlag uitgestoken op bijvoorbeeld de hoofdgebouwen van ministeries, tevens de hoofdgebouwen van instellingen zoals die van de beide kamers van de Staten-generaal, de Raad van State, het kabinet van H.M. de Koningin en de Hoge Raad der Nederlanden. Dit is ook bekend als BV.

Het uitsteken van de vlag gebeurt op de onderstaande dagen (Indien een datum op een zondag of op een algemeen erkende christelijke feestdag valt, dient op de tussen haakjes vermelde datum te worden gevlagd).
BV is beperkt vlaggen, UV is uitgebreid vlaggen.

31 januari (1 februari)	Verjaardag Koningin Beatrix	(BV)
27 april (28 april)	Verjaardag Prins Willem Alexander	(BV)
30 april (29 april)	Koninginnedag	(UV)
4 mei (4 mei)	Nationale dodenherdenking, halfstok vlaggen van 18.00 uur tot zonsondergang	(UV)
5 mei (5 mei)	Nationale bevrijdingsdag	(UV)
17 mei (18 mei)	Verjaardag Prinses Máxima	(BV)
29 juni	Nederlandse Veteranendag (vlaginstructie voor hoofdgebouwen van de rijksoverheid in de gemeente Den Haag. De provincie Zuid-Holland en de gemeente Den Haag is gevraagd zich hierbij aan te sluiten)	(UV)
15 augustus (16 augustus)	Formeel einde Tweede Wereldoorlog	(UV)
3e dinsdag van september	Prinsjesdag (alleen in Den Haag) opening van de Staten-Generaal.	(UV)
7 december (8 december)	Verjaardag Prinses Catharina-Amalia	(BV)
15 december (16 december)	Koninkrijksdag	(BV)

Gebruik oranje wimpel

Op Koninginnedag en op de bovengenoemde verjaardagen van de leden van het Koninklijk Huis wordt de vlag uitgestoken met oranje wimpel. Bij alle andere gelegenheden wordt de vlag zonder oranje wimpel gevoerd.

Overige leden van het Koninklijk Huis

Voor de verjaardagen van de overige leden van het Koninklijk Huis zijn er geen officiële vlaginstructies. Officieel hoeft er niet gevlagd te worden, het mag natuurlijk wel (met oranje wimpel).

Vlaggen bij bijzondere gelegenheden

Ook voor andere doeleinden mag de vlag gehesen worden. Bijvoorbeeld bij het behalen van een schooldiploma of het vieren van een jubileum. Tijdens officiële inkomende bezoeken van staatshoofden wordt alleen gevlagd in de plaatsen die worden bezocht.

Bij bijzondere gebeurtenissen zoals geboorte, huwelijk en overlijden binnen de koninklijke familie kan er een speciale regeling afgekondigd worden.

Nationale dodenherdenking

De Nationale Dodenherdenking beperkt zich tot de vooravond van 4 mei. Om die reden is het halfstok vlaggen officieel dan ook beperkt tot de tijdsperiode van 18.00 uur tot zonsondergang. Na het houden van twee minuten stilte wordt de vlag dus niet in top gehesen, maar blijft tot zonsondergang halfstok hangen. Dit is voor het eerst landelijk ingevoerd in 2001, omdat er na 20.02 uur op veel plaatsen nog activiteiten in het kader van de dodenherdenking plaatsvinden. Het halfstok houden van de vlag doet recht aan de gevoelens van oorlogsoverlevenden en nabestaanden van oorlogsslachtoffers en aan het ingetogen karakter van de avond van de vierde mei, waarbij het respect voor de doden centraal staat.

Wanneer de Nederlandse vlag gehesen wordt samen met andere vlaggen, dient de Nederlandse vlag een ereplaats in te nemen. De ereplaats is de beste plaats, die afhankelijk van de situatie is: vooraan, midden of links vanuit het (aankomend) publiek gezien. Voor het hijsen van de vlag en halfstok vlaggen lees verder.

Nationale bevrijdingsdag

Op 5 mei wordt de Nederlandse vlag in top gehesen. Het uitsteken van de Nederlandse vlag in top vanaf zonsopkomst tot zonsondergang. Het gebruik van de Vier Vrijheidswimpel naast de Nederlandse vlag is aan te bevelen.

Het hijsen van de vlag

De vlag dient gehesen te worden aan een stok, waarvan de lengte zodanig is, dat de vlag (als zij halfstok is bevestigd) nimmer de grond raakt of het verkeer kan hinderen. Nederlandse of buitenlandse

vlaggen behoren niet tussen zonsondergang en zonsopgang gehesen te worden of te blijven. Elke vlag moet bij zonsondergang worden neergehaald en eventueel bij zonsopgang weer worden gehesen. Alleen wanneer een landenvlag aan beide zijden door schijnwerpers wordt belicht mag deze na zonsondergang blijven hangen.

Halfstok vlaggen

Ten teken van rouw wordt de vlag half stok gehesen. Hierbij wordt eerst de vlag tot de top gehesen, waarna ze langzaam wordt neergehaald totdat het midden van de vlag op de helft van de normale hoogte is gekomen, waarna de vlaggenlijn wordt vastgebonden. De vlag mag nooit de grond raken of ergens tegenaan slaan. Dreigt dit te gebeuren, dan dient de vlag met de uiterste blauwe punt aan de vlaggenlijn te worden vastgebonden. Bij het neerhalen van een halfstok gehesen vlag wordt deze eerst langzaam in top gehesen en vervolgens op de zelfde wijze neergehaald. Alleen daar waar een officiële herdenking plaatsvindt wordt de vlag na het spelen van het Volkslied langzaam en statig in top gehesen. Op alle andere plaatsen blijft de vlag halfstok.

Het hijsen van meer vlaggen

Bij het hijsen van meer vlaggen behoren deze van gelijke afmetingen te zijn en zo mogelijk op gelijke hoogte te worden gehesen. Bij het ontlooiën van twee vlaggen is de ereplaats rechts, gerekend met de rug naar uw pand. Daar behoort dus de Nederlandse vlag. Bij drie vlaggen behoort de Nederlandse vlag in het midden. Een eventuele reclamevlag komt rechts van de Nederlandse vlag.

Als de provinciale en de gemeentelijke vlag naast de Nederlandse vlag komen, is de opstelling in het algemeen (met de rug naar uw pand) gemeentelijke vlag links, Nederlandse vlag midden, provinciale vlag rechts. Alleen als het een gemeentelijke aangelegenheid betreft, is de volgorde omgekeerd.

Indien naast de Nederlandse vlag vlaggen van andere naties worden gehesen, is voor de onderlinge rangorde in het algemeen de eerste letter van de namen van de betrokken landen in de Franse taal bepalend. Omtrent de uitwerking van deze regel dient contact te worden opgenomen met de Directie Kabinet en Protocol van het Ministerie van Buitenlandse Zaken.

Koninklijke standaard

De Koninklijke/persoonlijke standaard hangt altijd uit van de woonpaleizen/huizen als de persoon in kwestie in Nederland is, dus zij/hij behoeft niet daadwerkelijk in het pand aanwezig te zijn. Op het werkpaleis wordt de standaard gestreken, zodra de Koningin vertrokken is. De standaarden hangen ook 's nachts uit. Het verlichten van de vlag zoals in de vlaginstructie vermeld staat, geldt derhalve alleen voor de nationale vlag.

Bronnen: - Ministerie van Binnenlandse zaken en Koninkrijkrelaties <http://www.minbzk.nl/>
- Postbus 51 www.postbus51.nl